

Lisa 3. Peipsi-Alutaguse Koostöökoja strateegia seosed teiste arengudokumentidega

Peipsi-Alutaguse Koostöökoja (PAK) strateegia koostamisel on arvesse võetud erinevate tasandite arengudokumente (riik, maakond, kohalik omavalitsus).

Riikliku tasandi arengudokumente on palju, kokkuvõtvalt on aluseks võetud neli peamist:

- 1) strateegia „Eesti 2035“ kui riigi peamine strateegiline alusdokument;
- 2) ühise põllumajanduspoliitika strateegiakava, mis on LEADER-meetme aluseks;
- 3) ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava, mis on sotsiaalvaldkonna eesmärgi aluseks;
- 4) heaolu arengukava 2023–2030, mis sätestab sihid sotsiaalvaldkonnas.

Eeldus on, et nimetatud dokumendid on juba arvesse võtnud teiste valdkondade püüdlusi ja poliitika. Seega kooskõla nendega kindlustab vastuolude puudumise ka muude dokumentidega.

Regionaalsel tasandil on välja toodud sidusus Ida-Viru maakonna ja Jõgeva maakonna arengustrateegiatega ja kohalikul tasandil omavalitsuste arengukavadega (tabel 1).

Tabel 1. PAKi strateegia seosed teiste arengudokumentidega

Arengudokument	Eesmärk	PAKi strateegia seosed
Strateegia „Eesti 2035“¹	Strateegilised sihid: <ol style="list-style-type: none"> 1. arukas, tegus ja tervist hoidev inimene; 2. avatud, hooliv ja koostöömeelne ühiskond; 3. tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik majandus; 4. kõigi vajadusi arvestav, turvaline ja kvaliteetne elukeskkond; 5. Uuendusmeelne, usaldusväärne ja inimesekeskne riigivalitsemine.	PAKi strateegia panustab otseselt sihtide 1–4 saavutamisse. Määratletud on eesmärgid ja meetmed, mis panustavad ettevõtluse, kogukondade ja elukeskkonna ning koostöö arendamisse.
Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika strateegiakava 2023–2027²	Erieesmärk nr 8: <ul style="list-style-type: none"> • Edendada tööhõivet, majanduskasvu, soolist võrdõiguslikkust, sealhulgas naiste osalemist põllumajanduses, sotsiaalset kaasatust ja kohalikku arengut maapiirkondades, sealhulgas ringmajandust, biomajandust ja säästvat metsamajandust LEADER-sekkumise üldeesmärk: <ul style="list-style-type: none"> • maapiirkondades atraktiivse elu- ja ettevõtluskeskkonna ning aktiivsete ja ühtehoidvate kohalike kogukondade terviklik arendamine.	PAKi strateegia lähtub otseselt erieesmärgist 8, LEADER-üldeesmärgist ja erieesmärkidest. Strateegia panustab kõikidesse: <ul style="list-style-type: none"> • eesmärgid on tervikuna suunatud sekkumise üldeesmärgi saavutamisse – toetatakse elukeskkonda edendavaid projekte, panustatakse ettevõtluskeskkonna arengusse (nii otseselt toetuste kui kaudselt ühis- ja koostööprojektidega) ja võimestatakse kohalikke kogukondi. Täpsemalt:

¹ <https://valitsus.ee/strateegia-est-2035-arengukavad-ja-planeering/strateegia>

² <https://www.agri.ee/euroopa-liidu-uhise-pollumajanduspoliitika-strateegiakava-2023-2027>

	<p>Erieesmärgid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ettevõtluse arendamine, eelkõige uute tasuvate töökohtade ja/või innovaatiliste lahenduste kaudu; • kohalike kogukondade, elanike ning noorte tulevikuliidrite võimestamine; • teenuste kättesaadavuse parandamine, sh läbi kogukonnateenuse arendamise; • keskkonna- ja kliimasõbralike (sh bio- ja ringmajandust propageerivate) lahenduste välja töötamine ja rakendamine; • maaelu positiivse kuvandi säilitamine ja propageerimine, sh arukate külade edendamine. 	<ul style="list-style-type: none"> • ettevõtluse arendamiseks on välja töötatud eraldi meetmed (meede 1: ettevõtlus, meede 2: turism), töökohad on mõlema meetme puhul tulemusnäitajateks ning uuenduslikkus üks hindamiskriteeriumitest; • kogukondade võimekuse kasvatamine on eesmärk meetmes 3 (kogukonnad), samuti on LEADER-koostöö suunatud olulises osas just erinevate gruppide kaasamisele ja nende võimekuse tõstmisele; • äriliste teenuste kättesaadavus (sh turismiteenused) on teemaks meetmetest 1 ja 2, samuti meetmes 5 (sotsiaalne kaasatus); • rohe- ja ringmajandusettevõtluse arendamine on tegevussuunaks meetmes 1: • piirkonna eripära võimendamine on hindamiskriteeriumiks meetmetes 1 ja 2.
<p>Ühtekuuluvus- poliitika fondide rakenduskava perioodiks 2021–2027³</p>	<p>Erieesmärk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • parandada võrdset ja õigeaegset juurdepääsu kvaliteetsetele, kestlikele ja taskukohastele teenustele, sealhulgas teenustele, millega parandatakse eluaseme ja isikukeskse hoolduse, sealhulgas tervishoiu kättesaadavust; ajakohastada sotsiaalkaitsesüsteeme, sealhulgas parandada juurdepääsu sotsiaalkaitsele, pöörates erilist tähelepanu lastele ja ebasoodsas olukorras olevatele rühmadele; parandada tervishoiusüsteemide ja pikaajalise hoolduse teenuste kättesaadavust (sealhulgas puuetega inimeste jaoks), tõhusust ja vastupanuvõimet. <p>Sekkumise eesmärgid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pikaajalise hoolduse teenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine ning hoolduskoormuse leevendamine; • inimväarikuse tagamine ning sotsiaalse kaasatuse suurendamine. 	<p>Eesmärkide toetamiseks on PAKI strateegias välja töötatud spetsiaalne toetusmeede (meede 5), mis on otseselt suunatud sotsiaalvaldkonna edendamisele, sh uuenduslike teenuste arendamisele ja sotsiaalse kaasatuse suurendamisele.</p>
<p>Heaolu arengukava 2023–2030⁴</p>	<p>Arengukavas on sätestatud alaeesmärgid, millest kaks on seotud sotsiaalvaldkonna meetmega:</p>	<p>Eesmärkide saavutamisele kaasa aitamiseks on strateegias määratletud sotsiaalse kaasatuse meede (meede 5), mis adresseerib mõlemat alaeesmärki.</p>

³ <https://pilv.rtk.ee/s/j6HZpgQFAjJM7a3>

⁴ <https://www.sm.ee/heaolu-arengukava-2023-2030#heaolu-arengukava-20>

	<ul style="list-style-type: none"> nr 3: vanemaealised on ühiskonnas sotsiaalselt kaasatud, neile on tagatud võrdsed võimalused ning nad on majanduslikult hästi toimetulevad; nr 4: Eesti sotsiaalhoolekande korraldus toetab inimeste heaolu ja sotsiaalse turvatunde kasvu. 	
<p>Ida-Viru maakonna arengustrateegia 2023-2035⁵ (eelnõu seisuga 16.12.2022)</p>	<p>Ida-Virumaa arenguvision:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ida-Virumaa on aastaks 2035 uue teadmiste põhise kliimasõbraliku majandusmudeli arendamise tunnustatud eestvedaja; maakonnas on teadus-, haridus- ja ettevõtluskogukonna toel hästi arenenud kliimasõbralik rahvusvaheliselt atraktiivne ja mitmekesine ettevõtlus; maakonna elukeskkond on inimkeskne, kaasaegse ja kvaliteetse elu- ja teeninduskeskkonnaga ning aktiivse haridus-, töö-, kultuuri- ja spordieluga; maakond on seotud Soome lahe kasvupiirkonnaga kiirete ja kvaliteetsete raudtee, maantee, veeteede ja õhuühenduste sujuvalt toimivate võrgustike kaudu. <p>Visiooni saavutamise toimub kolmel põhilisel suunal:</p> <ul style="list-style-type: none"> inimareng; majandus- ja ettevõtlus; elukeskkond ja taristu. 	<p>PAKi strateegiat võib käsitleda kohaliku tasandi instrumendina, mis keskendub ettevõtlusele, turismile, kogukondadele ja sotsiaalsele kaasatusele. Välja töötatud toetusmeetmed aitavad saavutada maakonna tasandi eesmärges eelkõige vastavates valdkondades.</p> <p>Keskendutakse nendele teemadele, mis on LEADER-tegevusrühmade pädevuses nii inimarengu, ettevõtluse kui ka elukeskkonna vaates.</p>
<p>Jõgeva maakonna arengustrateegia 2035⁶</p>	<p>Jõgevamaa arenguvision</p> <p>Aastaks 2035+ on Jõgevamaa kvaliteetse ja mitmekesise elukeskkonnaga, ruumiliselt tasakaalus, kultuuriliselt ja majanduslikult hästi arenenud maakond:</p> <ul style="list-style-type: none"> mis toimib valdade, organisatsioonide ja inimeste koostööpiirkonnana, riigi haldusregioonina, elanike identiteedi osana ja elukoha maine tugevdajana; mille ettevõtjate kasumid ja töötajate töötasud tagavad elanikkonna heaolu; milles elanikud on kaasatud ja osalevad ühiskonnaelus; kus elukoht on väärtuslik ja elanike poolt väärtustatud. <p>Strateegilised võtmeteemad:</p>	<p>Kohaliku tasandi instrumendina toetab PAKi strateegia eelkõige ettevõtluse lisandväärtuse suurendamist (tootlikkus ettevõtluses, meetmed 1 ja 2) ning kogukondade võimestamist ja sidusust (meetmed 3, 4 ja 5). Kaudselt toetab PAKi strateegia ka piirkonna elukeskkonna, sh elukoha ja eluaseme väärtustamist.</p>

⁵ <https://ivol.ee/documents/9867329/36323876/Ida-Virumaa+arengustrateegia+eelnõu+kinnitamiseks+V3.pdf/666e0bcf-3b58-496b-a580-04717726583c>

⁶ <https://jaek.ee/arengustrateegia-2035/>

	<ul style="list-style-type: none"> • maakonna toimivus; • tootlikkus ettevõtluses; • elanike sotsiaalne aktiivsus ja kaasatus; • elukoha ja eluaseme väärtus. 	
Alutaguse valla arengukava 2022-2030 ⁷	<p>Soovitud seisund 2030:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alutaguse vallas on ilus ja turvaline elada, valla taristu on kaasaegne ja avalik ruum atraktiivne ning omanäoline. Alutaguse vallas on heal tasemel, kättesaadavad ning optimaalselt korraldatud avalikud teenused. Alutaguse vald on üle-eestiliselt ja rahvusvaheliselt tuntud Peipsi äärne kuurort. Vallas on hästi arenenud keskkonnasõbralik ettevõtlus. Alutaguse vald on avatud uutele ja suurtele ideedele. Valla juhtimine on strateegiline ja avatud. <p>Strateegilised eesmärgid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • E1: Alutaguse vallas on ilus elada, valla taristu on kaasaegne ja avalik ruum atraktiivne ning omanäoline. • E2: Alutaguse vallas on heal tasemel, kättesaadavad ning optimaalselt korraldatud avalikud teenused. • E3: Alutaguse vald on tuntud puhkepiirkond ja Peipsi äärne kuurort, kus on arenenud ettevõtlus. 	<p>Sarnaselt maakonnastrateegiate elluviimise toetamisele aitab PAKi strateegia kaasa omavalitsuste arengupüüdluste saavutamisele kohaliku kogukonna tasandil.</p> <p>Laiemalt on mõlema KOVide arengukavade eesmärk kohaliku elukeskkonna arendamine, millesse panustavad kõik PAKi meetmed. Konkreetsemalt on KOVide arengukavade puhul oluline ka kohaliku ettevõtluskeskkonna (sh turism) ning kogukondade ja koostöö arendamine, mis on ka PAKi strateegia fookuses, samuti sotsiaalse sidususe ja turvalisuse suurendamine.</p>
Mustvee valla arengukava 2018-2030 ⁸	<p>Visioon 2030</p> <p>Mustvee vald on Peipsimaa keskus – meeldiva elukeskkonna, mitmekultuurilise kogukonna ja ettevõtlike inimestega atraktiivne kodupaik ja külastuse sihtkoht.</p> <p>Mustvee valla arengusuunad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ettevõtlik vald; • hea kodupaik; • hooliv omavalitsus; • Peipsi pealinn. 	

⁷ https://www.riigiteataja.ee/aktilisa/4091/1202/2005/AlutaguseVVK_m53_lisa.pdf#

⁸ <https://mustveevald.kovtp.ee/documents/17771826/36469876/Lisa+1.+Arengukava+2018-2030.pdf/12772a64-3907-45bf-b2a5-ee8158455975>